

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. Š. H.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. E. Ľ., advokátkou v B., proti žalovanému **P. P., a.s.**, B., zastúpenému JUDr. Š. D., advokátom v B., o **ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19 C 139/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. marca 2009 sp. zn. 6 Co 392/2007 v spojení s opravným uznesením z 1. októbra 2009 sp. zn. 6 Co 392/2007 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 18. júna 2007 č.k. 19 C 139/2005-103 uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a to tak, že v denníku S. uverejní na titulnej strane tak, ako bol v pondelok 28. februára 2005 uverejnený článok „Sudcovia čo súdili za prejavy viery, sa neospravedlnili“ pod názvom „Ospravedlnenie predsedovi trestného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Š. H.“ nasledovné texty :

„V denníku S. v pondelok 28. februára 2005 bol uverejnený na titulnej strane článok pod názvom „Sudcovia čo súdili za prejavy viery, sa neospravedlnili“ v prvých dvoch odsekoch i s textom : ... „nedávny predseda Najvyššieho súdu Š. H. v minulom režime odsúdil za prejavy viery ešte ako okresný sudca v roku 1985 na 28 mesiacov nepodmienečne

katolíckeho kňaza B. C. J.“. Za tieto nepravdivé fakty a tvrdenia sa P. P., akciová spoločnosť, vydavateľ denníka S. JUDr. Š. H. ospravedlňuje. V sprievodnom texte podľa obsahu článku pod názvom „Sudcovia čo súdili za prejavy viery, sa neospravedlnili“, denníka S. uverejneného v pondelok 28. februára 2005 bolo na titulnej a na strane 4 uvedené i to, že nedávny predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Š. H. v minulom režime v rozpore i s vtedy platnou ústavou sa podieľal ako sudca na vrchole štátnomocenskej pyramídy na prenasledovaní nevinných ľudí, ich odsúdením za prejavy viery a teda ani v minulosti sa nesprával tak, ako od sudcu spoločnosť očakáva a že taký človek ako žalobca by v nových demokratických pomeroch nemal robiť sudcu. Za tieto fakty, hodnotiace úsudky urobené bez akéhokoľvek skutkového základu, ktoré boli i prehnane sa P. P., akciová spoločnosť, vydavateľ denníka S. JUDr. Š. H. ospravedlňuje. Povinnosť ospravedlniť sa bola uložená rozsudkom v konaní vo veci Okresného súdu Bratislava I. Žalovaného ďalej zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy 1 000 000,-- Sk v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy konania k rukám JUDr. E. L., advokátky vo výške 180 902,50 Sk a zároveň ho zaviazal zaplatiť na účet súdu prvého stupňa trovy konania štátu vo výške 8 554,-- Sk, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Takto rozhodol, keď z vykonaného dokazovania mal preukázané, že článkom uverejneným v denníku S. titulnej strane dňa 28. februára 2005 pod titulom „Sudcovia čo súdili za prejavy viery, sa neospravedlnili“ bolo zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti žalobcu, a to do jeho práva na ochranu občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, čím došlo k narušeniu rovnováhy medzi vyššie uvedenými základnými právami. Článok bol koncipovaný rafinovane, s úmyslom škandalizovať a znevažovať žalobcu, podsunúť čitateľom záver, že ako sudca rozhodoval tendenčne. Sloboda prejavu ako aj právo na informácie patria medzi základné ľudské práva, nevynímajúc javy spoločensky krízové, akou je téma vysporiadavania sa s tendenčnou aplikáciou práva počas rokov 1948 až 1989. Ďalej poukázal na to, že idey právneho štátu sú úzko späté so základnými ľudskými právami a slobodami. Pre právny štát znamená právo základnú podmienku celého fungovania štátu, ale aj podmienku individuálneho a spoločenského konania, ktorý by nemohol existovať bez súdnictva, úlohou ktorého je presadzovať panstvo ústavy a práva, výkon ktorého je zverený výlučne sudcom. Články 141, 144 a 145 ústavy zdôrazňujú zásadu nezávislosti a nestrannosti. S poukazom na uvedené je preto povinnosťou každého, o to viac publicistov, ktorí ovplyvňujú mienku občanov, brániť zásady právneho štátu a to tým, že sa zdržia nekompetentného vyjadrovania sa a hodnotenia rozhodnutia súdov, ktorých zákonnosť je zabezpečená formou riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Konanie pred súdom podlieha prísny

procedurálnym kritériám, s dôrazom na vykonané dokazovanie, ktoré sa premietne v rozhodnutí súdu. Pri riešení základnej otázky, či uverejnením článku došlo k neoprávnenému zásahu spôsobilému zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, má súd prvého stupňa za potrebné uviesť, že záhlavie úvodná veta v nadväznosti na prvý odsek inkriminovaného článku, v ktorom je uvedené meno žalobcu, jeho postavenie v justícii, zverejnením mena a priezviska katolíckeho kňaza, výmera trestu a rok odsúdenia, bez ďalšieho majú takú vypovedaciu silu faktu, že nepripúšťajú náznak akýchkoľvek pochybností o ich pravosti. Z obsahu článku nie je možné zistiť, prečo autorka článku zaradila žalobcu medzi sudcov, čo súdili za prejavy viery, keď žalovaný pravdivosť týchto tvrdení nevedel súdu preukázať a ani nepreukázal. Pokiaľ ide o druhú časť žalobného petitu, predmetnými článkami nebola daná čitateľovi možnosť urobiť svoj vlastný úsudok na menovaných sudcov, medzi ktorých patrí aj žalobca, vzťahujúc označenie „starých kádrov pretrvávajúcich dokonca vo vedúcich postaveniach, odvolávajúc sa na svoju nezávislosť“, čím sprofanoval ich postavenie. Otázka vysporiadavania sa s minulosťou má predovšetkým symbolický dosah a je kritickým hodnotiacim úsudkom na politickú militantnosť sudcov v bývalej komunistickej strane, mala by opodstatnenie iba v prípade, ak by sa opierala o pravdivý faktický základ, a to i s ohľadom na závažnosť takto vyslovených obvinení. V danom prípade však pre hodnotiace úsudky absentoval pravdivý faktický základ. Ďalej súd prvého stupňa poukázal na to, že vo veci išlo o taký spôsob spracovania danej témy, pri ktorom čitateľ musel vyvodiť, že jeho nadpis na titulnej strane „Sudcovia čo súdili za prejavy viery, sa neospravedlnili“ korešponduje s menom žalobcu a v kontexte článkov na strane 4 denníka vytvára dojem, že obe zložky spolu súvisia. Vzhľadom k tomu, že predmetnými článkami bola v značnej miere znížená dôstojnosť žalobcu, priznal žalobcovi aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval súd prvého stupňa za spravodlivú, a primeranú následkom zásahu, pričom súd prihliadol k tomu, že nepravdivé tvrdenia o žalobcovi vo verejnosti v značnej miere znížili jeho dôveryhodnosť a česť tak v rodinnom ako aj v profesionálnom živote, a táto česť je pri výkone sudcovskej moci ťažisková. Skutočnosti uvedené v predmetných článkoch nabádajú čitateľskú verejnosť len k vyvodu si záveru o nemorálnom, nečestnom a protiprávnom konaní žalobcu pri výkone jeho profesie – sudcu. Z vykonaného dokazovania – výpovedí svedkov i z predložených reakcií čitateľov denníka S. na internete, vzťahujúce sa na článok vyplynulo, že na predmetné články verejnosť reagovala veľmi negatívne, ohlasy pretrvávajú dodnes. Žalobca následky pociťoval v odlišnom správaní sa najbližších príbuzných, kolegov a známych, bol vystavený slovným útokom, bol vyčerpaný neustálym vysvetľovaním. Nepriaznivý vplyv mali články vo vzťahu

k blízkej rodine. Svedkovia – manželka, syn, brat, synovec, vypovedali, že článok vyvolal pochybnosti o čestnosti žalobcu pri výkone jeho sudcovskej moci, naštrbil vzájomnú dôveru, pretrvávajúca harmónia v rodine bola citeľne narušená. Súd prvého stupňa považoval priznanú náhradu za primeranú i postaveniu žalobcu v spoločnosti. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd žalobe ako dôvodnej v plnom rozsahu vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného rozsudkom z 23. marca 2009 sp.zn. 6 Co 392/2007 v spojení s opravným uznesením z 1. októbra 2009 sp.zn. 6 Co 392/2007 pripustil späťvzatie žaloby v časti „V sprievodnom texte podľa obsahu článku pod názvom „Sudcovia, čo súdili za prejavy viery, sa neospravedlnili“ denníka S. uverejneného v pondelok 28. februára 2005 bolo na titulnej strane a na strane 4 uvedené i to, že nedávny predseda Najvyššieho súdu SR Š. H. v minulom režime v rozpore i s vtedy platnou ústavou sa podieľal ako sudca na vrchole štátnomocenskej pyramídy na prenasledovaní nevinných ľudí, ich odsúdením za prejavy viery, a teda ani v minulosti sa nesprával tak, ako od sudcu spoločnosť očakáva, a že taký človek ako žalobca, by v nových demokratických pomeroch nemal robiť sudcu. Za tieto fakty hodnotiace úsudky urobené bez akéhokoľvek skutkového základu, a ktoré boli prehnané sa P. P., a.s. vydavateľ denníka S. JUDr. Š. H. ospravedľňuje“, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušil a konanie zastavil. Rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšku potvrdil, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 2 472,37 € do rúk advokátky JUDr. E. L.. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania v zastavujúcej časti konania 279,77 € do rúk advokáta JUDr. Š. D., všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd pripustenie späťvzatia žaloby v časti požadovaného ospravedlnenia zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a zastavenie konania (v časti ako to vyplýva z prvého výroku rozsudku odvolacieho súdu) odôvodnil ustanovením § 208 O.s.p.

V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na citáciu ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a na to, že podmienkou úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti v zmysle citovaných zákonných ustanovení je to, že došlo k neoprávnenému zásahu a tiež to, že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pritom obe tieto podmienky musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je právo fyzickej osoby domáhať sa

ochrany a povinnosť subjektu zásahu súdom uloženú sankciu znášať. Pre priznanie finančnej náhrady sa okrem iného vyžaduje vznik nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby predstavujúci zníženie osobnosti alebo vážnosti v značnej miere a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a vznikom takejto kvalifikovanej ujmy.

Odvolací súd mal za to, že každý má právo na slobodu prejavu, ktoré zahŕňa slobodu zastávať názory, prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky. Výkon týchto slobôd zahŕňa však aj povinnosti a zodpovednosť a môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzaniu nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií, alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného plne sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že článkom uverejneným v denníku S. na titulnej strane 28. februára 2005 pod titulom : „Sudcovia čo súdili za prejavy viery, sa neospravedlnili“ bolo zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti žalobcu a to do jeho práva na ochranu občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, čím došlo k narušeniu rovnováhy medzi vyššie uvedenými základnými právami. Článok bol koncipovaný tak, že znevažoval žalobcu, podsúval čitateľom záver, že ako sudca rozhodoval tendenčne. Sloboda prejavu ako aj právo na informácie patria medzi základné ľudské práva, nevynímajúc javy spoločensky krízové, akou je téma vysporiadavania sa s tendenčnou aplikáciou práva počas rokov 1948 až 1989. Uvedenými článkami došlo k neoprávnenému zásahu spôsobilému zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Je preto potrebné podľa názoru odvolacieho súdu uviesť, že záhlavie úvodná veta v nadväznosti na prvý odsek inkriminovaného článku, v ktorom je uvedené meno žalobcu, jeho postavenie v justícii, zverejnenie mena a priezviska katolíckeho kňaza, výmera trestu a rok odsúdenia, bez ďalšieho majú takú vypovedaciu silu faktu, že nepripúšťajú náznak akýchkoľvek pochybností o ich pravosti. V ďalšom odvolací súd poukázal na dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa plnom rozsahu stotožnil.

Ďalej odvolací súd poukázal na to, že objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite je vyjadrením zásady adekvátnosti. Toto kritérium vylučuje, aby

sa na hodnotenie zásahu stali rozhodujúce iba subjektívne pocity poškodeného. Bude záležať na prostredí, v ktorom k zásahu došlo, objekte zásahu a ďalších okolnostiach. Z neoprávnených zásahov do práv na ochranu osobnosti človeka sú vzhľadom k svojej publicite zvlášť nebezpečné zásahy, ku ktorým dochádza prostredníctvom tlače.

Odvolaací súd súdom prvého stupňa priznanú nemajetkovú ujmu vo výške 1 000 000,-- Sk (33 193,92 €) považoval za primeranú. Náhrada imateriálnej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy iba vtedy, ak sa zásah do cti a dôstojnosti dotkne mravnej integrity fyzickej osoby natoľko, že sa zároveň zníži jej vážnosť u iných a tým sa ohrozí jej postavenie, uplatnenie v spoločnosti a súčasne nepostačuje iba zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia. Súdu sa v konaní musí preto preukázať, že sú tu okolnosti dokazujúce, že v danom konkrétnom prípade nepostačí ospravedlnenie, a to predovšetkým z hľadiska intenzity, rozsahu a trvania nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi, vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti. Poukázal na to, že ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka upravuje iba satisfakciu za to, že už k zásahu do osobnosti, ktorý bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu do osobnosti občana, došlo. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení výšky sa musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej ako aj u osoby, ktoré neoprávnené zásah spôsobili. Berie sa do úvahy napr. to, či k následkom zásahu došlo len v mieste bydliska žalobcu alebo v širšom okolí. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa berie do úvahy, či zásah bol realizovaný v denníku, ktorý vychádza v značnom náklade, patrí medzi najčítanejšie, či sa stal na titulnej strane novín, mal zvýraznený titulok, bol na osobitnej farebnej predtlačí. Berie sa do úvahy pracovné zaradenie osoby, ktorá tvrdí, že do jej práv bolo zasiahnuté, či došlo k ujme na cti v očiach pracovného kolektívu takejto osoby, či je žalobca známy, napr. čitateľom. Poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého bolo preukázané, že autorka článku uverejnila v článku tvrdenia, ktoré sa nezakladajú na pravde, tiež, že predmetný článok bol uverejnený na titulnej strane denníka, ktorý vychádza v značnom náklade. V konkrétny deň vyšiel v počte 78 880 výtlačkov. Titulok bol zvýraznený čiernou tlačou v rozmeroch 0,9 cm. Z vykonaného dokazovania výsluchom svedkov pred súdom prvého stupňa bolo preukázané, že predmetné články zasiahli do práv žalobcu veľmi vážne, najmä rodinných a priateľských vzťahoch ako aj vo vzťahoch pracovných. Žalobca v čase zásahu bol a je sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Sudca nie je a nebol

známy len v mieste svojho bydliska. Z titulu svojej práce a výkonu funkcií bol a je známy v rozsahu celého územia Slovenska a to nielen v sudcovskej obci, ale aj čitateľmi denníka. Ide o denník s veľkým nákladom distribuovaný po celom území Slovenska. Odvolací súd zdôraznil, že žalobca bol a je sudcom (napriek funkciám, ktoré vykonával, prípadne v súčasnosti vykonáva), preto je potrebné zachovať autoritu a nestrannosť justície, čo predstavuje jednu zo základných ústavných hodnôt právneho štátu, ktorá môže byť ohrozená, ak budú sudcovia vystavení bezdôvodnej kritike. Je nesporné, že je potrebná nutnosť dôvery v právny poriadok, justíciu, ochrana autority a nestrannosti súdnictva, výkon spravodlivosti ako aj brať do úvahy nemožnosť sudcu reagovať na kritiku svojej osoby. V danom prípade uvedený článok dotýkajúci sa žalobcu nespĺňa tieto kritériá. Skutočnosť, že bol nepravdivý a napísaný spôsobom ako bolo uvedené vyššie, u žalobcu žalovaný narušil tieto atribúty a spochybnil žalobcu ako jedného z členov sudcovského zboru a tým i jeho autoritu, nestrannosť a vykonávanie spravodlivosti.

Odvolací súd po preskúmaní veci v zostávajúcich nárokoch dospel k záveru, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci a jeho právny záver je zákonom zodpovedajúci. V odvolaní sa neargumentovalo skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu, alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, o ktorých by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci nemal vedomosť alebo ktoré by nebol zvažil. Z konania pred súdom prvého stupňa i odvolacím súdom iným než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty odvolací súd nepovažoval za spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania vo vzťahu žalobca – žalovaný v súvislosti s potvrdzujúcim výrokom rozhodol podľa § 224, § 142 ods. 1 a § 151 O.s.p. vzhľadom na úspech žalobcu v odvolacom konaní. Trovy odvolacieho konania žalovaného v časti nároku, v ktorom bola žaloba vzatá späť, rozsudok súdu prvého stupňa bol zrušený a konanie zastavené, odvolací súd posúdil podľa § 224, § 146 ods. 2 veta prvá a § 151 O.s.p., s poukazom na to, že k späťvzatiu žaloby došlo až v odvolacom konaní.

Proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa podal dovolanie žalovaný. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a ako dovolací dôvod uvádzal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím

súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovoláním napadol aj súvisiace výroky o priznanej náhrade trov konania. Dovolateľ mal za to, že postupom oboch súdov mu bola odňatá možnosť pred súdom konať a to z toho dôvodu, že súdy svojím postupom porušili zásadu spravodlivého procesu. Súdy sa v odôvodnení rozsudkov dostatočne nevysporiadali s jeho argumentáciou, z odôvodnenia rozsudkov nie je zrejmé odôvodnenie právneho názoru súdu. Podľa jeho názoru odvolací súd nemohol riadne odôvodniť svoj právny záver a to preto, že z vykonaného dokazovania nemožno žiadnym spôsobom dospieť k názoru odvolacieho súdu, že zverejnením článku došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcu. Rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočný a zmätočný. Právny názor odvolacieho súdu, že žalobca má právo na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy nemá podklad vo vykonanom dokazovaní a uvedené ani nevyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd ani nemohol z vykonaného dokazovania dospieť k názoru, že zverejnením článku došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcu, a preto nebolo možné ani zistiť zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti. Žalovaný ďalej vyčítal odvolaciemu súdu, nesprávne právne posúdenie veci, keď nebol dôvod na obmedzenie slobody prejavu, nakoľko článok neoprávnené nezasahuje do osobnostných práv žalobcu, obmedzenie slobody prejavu v danom prípade nie je v demokratickej spoločnosti nevyhnutné, a akékoľvek obmedzenie práv a slobody prejavu v danom prípade nie je primerané sledovanému účelu. Podľa názoru žalovaného súdy výrazne a neprimerane obmedzili slobodu prejavu v prospech práva na ochranu osobnosti žalobcu, a bez zjavného dôvodu prioritizovali právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena žalobcu, pred právom žalovaného na slobodu prejavu. Súdy v konaní dokazovaním nezistovali, či sú splnené podmienky na obmedzenie slobody prejavu. Žalovaný priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nepovažoval za primerané, keď nie je rozhodnutie opreté o vykonané dôkazy, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je neprimeraná. Žalovaný navrhol rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobu zamietnuť a v časti výrokov o náhrade trov konania rozsudok zmeniť a žalobcovi uložiť povinnosť zaplatiť mu trovy konania.

Žalobca navrhol dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky ani jedného z rozsudkov uvedených v označených ustanoveniach. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. a odvolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval a teda ani nevyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania, ani nepotvrdil rozsudok vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., odvolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom

konat' a rozhodovania vylúčeným sudcom či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia ani jednej z uvedených vád však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

S prihliadnutím na žalovaným tvrdenú vadu, ktorá mala spočívať v nesplnení povinnosti súdov oboch stupňov riadne odôvodniť rozhodnutie, čím mu mala byť odňatá možnosť pred súdom konat', sa dovolací súd osobitne zameral na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola žalovanému odňatá možnosť pred súdom konat' (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konat' pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ústavne konformným výkladom ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. pritom treba dospieť k záveru, že s požiadavkami v ňom uvedenými je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových

zistení v žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia, bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvoené.

Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd a súd prvého stupňa dostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia, vysvetlili dôvody, pre ktoré bolo žalobe vyhovené.

Zo spisu vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, vychádzajúci z rozhodnutia súdu prvého stupňa, opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania žalovaného, vysvetlil prečo nebolo potrebné vykonať dokazovanie navrhnuté žalovaným, citoval zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval na prejednanú vec a z ktorých vyvodil svoj právny záver. Účastníkom tak nebolo upreté právo dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom. Dovolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Toto právo neznamená ani to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo riadili sa výkladom všeobecných záväzných predpisov, ktoré predkladá účastník konania. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (napr. uznesenie z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spĺňa požiadavky zákona na riadne odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Žalovaný ako dovolací dôvod uvádza, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá. I keby tvrdenie žalovaného bolo opodstatnené (dovolací súd sa ním z tohto aspektu nezaoberal), ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému prieskumu.

Dovoláním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania má povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia, sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu

rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva, a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V treťom odseku ustanovenia § 239 O.s.p. sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu. Jedným z nich je aj prípad, keď dovolanie smeruje proti rozhodnutiu o trovách konania.

V danej veci je nepochybné, že žalovaný dovolaním napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania. Dovolanie žalovaného preto podľa § 239 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je.

Vady uvedené v § 237 O.s.p. dovolateľ v dovolaní výslovne nenamietal a ani dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom (pre tú časť konania, v ktorom sa rozhodovalo o trovách konania) trpelo niektorou z nich.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodíť z ustanovenia § 238 a § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože náklady žalobcu spojené s odmenou jeho právnej zástupkyne za vyjadrenie k dovolaniu, nepovažoval, vzhľadom na jeho neprípustnosť, za potrebné na účelné bránenie práva.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. marca 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová